

**АНАЛИЗА ЕФЕКТА
ЗАКОНА О ОТКЛАЊАЊУ ПОСЛЕДИЦА ОДУЗИМАЊА ИМОВИНЕ
ЖРТВАМА ХОЛОКАУСТА КОЈЕ НЕМАЈУ ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ
НАСЛЕДНИКА**

Уводне напомене

Поступак реституције имовине у Републици Србији започет је најпре доношењем Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама („Службени гласник РС”, бр. 46/2006) који се примењује од 1. октобра 2006. године. Овим законом уређују се услови, начин и поступак враћања имовине која је на територији Републике Србије одузета од црква и верских заједница, као и од њихових задужбина и друштава, применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији и других прописа који су донесени и примењивани у периоду од 1945. године, као и свим другим актима којима је вршено одузимање те имовине, без тржишне накнаде.

Законодавни оквир у области реституције имовине је затим додатно употпуњен доношењем значајног Закона о враћању одузете имовине и обештећењу (“Сл. гласник РС”, бр. 72/2011, 108/2013, 142/2014 и 88/15 - УС) којим се уређују услови, начин и поступак враћања одузете имовине и обештећења за одузету имовину, која је на територији Републике Србије применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији, као и других прописа, на основу аката о подржављењу, после 9. марта 1945. године одузета од физичких и одређених правних лица и пренесена у општеном, државну, друштвену или задружну својину. Законом је требало решити питање имовине одузимане спровођењем одређених привредно-политичких мера после Другог светског рата, за коју ранији власници нису добили накнаду. Овај закон је донет из разлога поштовања принципа правичности и поштовања људских права који представља основ сваког демократског друштва и због потребе унапређивања услова за даљи развој привреде и предузетништва. С тим у вези, треба подсетити да је правно-политичким мерама којима је одузимана имовина била обухваћена имовина великог обима и вредности. Практично је целокупна привредна активност била концентрисана у рукама државе, изузев пољопривредног земљишта у оквиру земљорадничког максимума и занатске производње, такође у оквирима дефинисаним прописима.

Овај закон се примењује и на враћање имовине чије је одузимање последица Холокауста на територији која данас чини територију Републике Србије.

Истовремено, у овом закону је предвиђено да ће се отклањање последица одузимања имовине жртвама Холокауста и другим жртвама фашизма на територији Републике Србије, које немају живих законских наследника, уредити посебним законом.

Доношењем закона којим се уређује отклањање последица одузимања имовине жртвама Холокауста и другим жртвама фашизма на територији Републике Србије, које немају живих законских наследника, заокружује се законодавни оквир у области враћања одузете имовине. Овим законом у циљу отклањања последица

одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих наследника уређују се услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организација које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, а која имовина је на територији Републике Србије одузета за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 103/13 и 142/14), као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

Треба указати и на упоредно-правна решења у овој области у окружењу, као и у неким државама некадашњих комунистичких режима.

Током 2002. године, Влада Македоније основала је Фонд Холокауста у чијој надлежности је да управља јеврејском имовином без наследника. Такође, отворен је Музеј и Образовни центар Холокауста. Јеврејска заједница Македоније је идентификовала 1700 јеврејских непокрености без живих наследника. Иницијално, Влада Македоније на наведени фонд је пребацила око 500 000 еура и око 35 парцела земље како би разрешила око 450 захтева за враћање јеврејске имовине без живих наследника. У децембру 2007. године Влада Македоније и Јеврејска заједница постигле су општи споразум којим би се решили сви преостали захтеви, којим је Влада Македоније алоцирала 17 милиона евра за завршетак и отварање Музеја и Образовног центра Холокауста.

Словенија је још 1991. године донела Закон о денационализацији. Последњих година Влада Словеније је образовала две Комисије да проуче питање реституције јеврејске имовине без наследника, а 2011. године Светска Јеврејска организација укључила се у припрему извештаја о јеврејској имовини без наследника.

У погледу јеврејске имовине без наследника, 1993.године Мађарски Уставни суд донео је пресуду којом је обавезао Владу те државе да примени Париски Уговор из 1947. године по којем јеврејска имовина без живих наследника мора бити враћена Јеврејској заједници у циљу обештећења жртава Холокауста. После тога Федерација јеврејских заједница у Мађарској заједно са Светском јеврејском организацијом и Владом Мађарске основале су фондацију- Задужбину јеврејског наслеђа којем је Влада пребацила средства за месечну исплату у обвезницама преживелим жртвама Холокауста, што је данас око 10.500 људи те је уступила и непокретности на употребу локалним Јеврејским институцијама. Такође, у новембру 2007. године Влада је одобрила стварање специјалног заједничког Комитета састављеног од представника Владе, као и представника локалних и међународних јеврејских заједница не би ли се решила преостала питања враћања одузете имовине. У погледу јеврејске имовине без живих наследника, биће у наредном периоду у потпуности пописана, инвентарисана и процењена.

У Чешкој Републици 1998. године Владина комисија предложила је усвајање закона о уклањању последица и имовинских неправди насталих као последица Холокауста. Тај предлог је прихваћен и усвојен је Закон. Према овом Закону Федерација Јеврејских заједница представила је листу имовине коју су поседовали Јевреји. Године 2001. успостављена је задужбина (Фонд) жртава Холокауста како би се прикупила средства којима би се исправиле неправде које су учињене током нацистичке окупације, а Влада је пребацила око 300 милиона чешких круна из свог Националног имовинског фонда, формираног за потребе захтева

реституције, како би се обештетиле жртве Холокауста.

Грчка је донела Закон о враћању имовине жртвама Холокауста које немају наследнике још 1944.године.

Одређивање проблема које Предлог закона треба да реши

Закон о враћању одузете имовине и обештећењу ("Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 108/2013, 142/2014 и 88/15 - УС) се примењује и на враћање имовине чије је одузимање последица Холокауста на територији која данас чини територију Републике Србије, али је неопходно, како је наведено, у складу са истим овим законом уредити посебним законом отклањање последица одузимања имовине жртвама Холокауста и другим жртвама фашизма на територији Републике Србије, које немају живих законских наследника. Овакво законско решење је усвојено имајући у виду спроведен Холокауст и посебно тежак положај припадника јеврејске заједнице у Србији за време Другог светског рата због страха Холокауста када су жртве претрпеле физичке и емоционалне трауме без преседана.

Најкомплексније питање у вези са реституцијом чије је одузимање последица Холокауста се управо односи на повраћај имовине без наследника с обзиром да је више од 80% Јевреја који су живели на просторима Србије пре Другог светског рата страдало у Холокаусту. Припадници јеврејске заједнице у Србији за време Другог светског рата масовно су и без изузетака одвођени у концентрационе логоре на Старом сајмишту, логор Тополске шупе на Аутокоманди и у Јајинце, где су и погубљени, па је чест случај да имовину која им је том приликом отимана од стране нациста и припадника квинслиншког режима у Београду, нема ко да наследи јер су целе породице уништене. Само у Краљевини Југославије, пре Холокауста, живело је приближно око 82.000 Јевреја од којих је око 15.000 преживело док је судбина имовине решена различитим методама подржављења и одузимања, укључујући и приватну својину.

Република Србија је потписник Терезинске декларације о имовини усвојене 2009. године у Терезину у Чешкој, у месту где су страдали и одакле су послати у логоре смрти хиљаде европских Јевреја и других жртава нацистичког прогона током Другог светског рата. Декларацију су прогласили представници 49 држава и ЕУ, а она позива и обавезује све државе потписнице да се врати имовина која је одузимана жртвама Холокауста за време Другог светског рата. Србија је потписала ову Декларацију 2012. године. У Декларацији су земље учеснице позвале, напомињући значај реституције заједничке и појединачне непокретне имовине која је припадала жртвама Холокауста и другим жртвама нацистичког прогона, да се учини сваки напор да се исправе последице неправедне заплене имовине, која је спровођена кроз конфискацију, принудну продају имовине и продају под присилом, која је представљала део прогона тих недужних људи и група, од којих је већина умрла без наследника.

Имовина без наследника би, према Декларацији, могла да се користи као основа за решавање материјалних потреба угрожених лица која су преживела Холокауст, за трајно образовање о Холокаусту, његовим узроцима и последицама.

Декларацијом се охрабрују све државе да, поред осталог, подржавају или успоставе редовне, годишње церемоније сећања и комеморације и да раде на очувању меморијалних места и других локација сећања на страдања, као и да приоритетно укључе образовање о Холокаусту и другим нацистичким злочинима.

Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ 2014-2018 је такође предвиђено да ће се донети закон којим ће се отклонити последице одузимања имовине жртвама Холокауста и другим жртвама фашизма на територији Републике Србије које немају живих наследника.

Европска комисија је у Извештају о напретку Републике Србије у 2014. години констатовала недовољну активност у вези са доношењем овог закона.

Агенција за реституцију која представља институцију надлежну за имплементацију Закона о враћању имовине и обештећењу, која је основана Законом о враћању одузете имовине и обештећу, путем спровођења поступка по поднетим захтевима за враћање имовине је, у сарадњи са Градом Београдом, организовала Конференцију о одузимању имовине, са посебним освртом на имовину која је на територији данашње Србије одузимана као последица Холокауста. Ова конференција под називом „Национализација, конфискација и реституција-историјска, законска, економска и политичка питања“ одржана је 25. и 26. фебруара 2014. године, уз присуство представника државних органа, страних амбасада, представника ЕК у Београду, те представника надлежних министарстава из Грчке, Чешке, Аустрије, представника Светске јеврејске организације за реституцију из Сједињених Америчких Држава, представника органа јединица локалне самоуправе и др. Такође, Шеф делегације ЕУ у Србији Мајкл Давенпорт је крајем 2014. године изразио очекивање да ће доћи до усвајања закона у тој области.

У реализацији Програма рада у 2015. години Агенције за реституцију, на који је Влада дала сагласност решењем од 15. јануара 2015. године, организована је 11.05.2015. међународна конференција „Холокауст и реституција“ на тему одузимања имовине као последице Холокауста и одузимања имовине од стране окупатора и сарадника окупатора на територији Републике Србије за време Другог светског рата, као и начинима на које се могу отклонити или ублажити последице ових злочина, чиме је Република Србија дала снажну поруку да је право на имовину неповредиво и да се никад нешто слично не сме поновити.

— Поводом обележавања 70 година од ослобађања логора Аушвиц-Биркенау, као и поводом обележавања Дана сећања на жртве холокауста 27. јануара 2015. године, највиши представници власти у Србији изразили су се у духу свести о неопходности памћења стравичних злочина.

Овим законом такође, поред осталог, допринеће се и успостављању правног континуитета у власничким односима ради стварања потпуне правне сигурности као предуслова обезбеђивања директних дугорочних страних инвестиција, затим обезбеђивање недостајућих дугорочних, континуираних стабилних прихода локалним самоуправама и Републици, кроз разне видове опорезивања доскорашње државне, а сада приватизоване имовине, као и утврђивању неправилности у управљању и располагању државном имовином.

Такође, реституција доприноси и развоју приватног предузетништва, те настајању и развоју нових малих и средњих породичних предузећа.

Циљ који треба постићи

Циљ доношења Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника је да се створе услови за отклањање последица одузимања имовине жртвама Холокауста на територији Републике Србије, које немају живих законских наследника. Законом се уређују услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организација које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, а која имовина је на територији Републике Србије одузета за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 103/13 и 142/14), као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

Доношењем закона поступило би се у складу са наведеним документима и препорукама Европске комисије, као и националним документима и допринело европским интеграцијама Србије.

На решавање овог питања обавезују не само основни демократски принципи на којима се заснива Република Србија, међу којима посебно место има поштовање људских права и слобода утврђених националним и важећим међународним правним актима, већ и општи став јавног мњења да осећање правичности налаже да се ово питање реши.

Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема Зашто је доношење закона најбоље решење

Остваривање постављених циљева није могуће без одговарајућег законског оквира за чију израду је потребно доношење Закона.

Према члану 97. тачка 2. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, остваривање и заштиту слобода и права грађана, уставност и законитост и поступак пред судовима и другим државним органима док је у члану 97. тачка 7. Устава предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

Имајући у виду да се овде ради о решавању питања везаног за област својинско-правних односа и стварању обавеза за државу, ово питање је нужно уредити законом. Дакле, Законом ће се уредити услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организација које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, а која имовина је на територији Републике Србије одузета за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 103/13, 142/14 и

88/15 - УС), као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

С тим у вези, треба нагласити да је предметна имовина одузимања за време Холокауста, али да треба имати у виду да су се и након овог периода, последице одузимања имовине жртвама Холокауста догодиле и одузимањем имовине на основу прописа (законима и подзаконским актима) на основу којих су спровођене правно-политичке мере на основу којих су ствари у приватној својини прешле у државну, односно друштвену својину. Ово преношење имовине из приватне у државну својину је имало више правних облика, а најзначајнији међу њима су аграрна реформа, национализација и конфискација. Спровођењем ових мера из приватне је прешло у државну својину одређено пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, грађевинско земљиште, као и привредна предузећа, станова и стамбене зграде.

У самом Закону о одузимању имовине и обештећењу изричито је предвиђено да се закон примењује и на враћање имовине чије је одузимање последица Холокауста на територији која данас чини територију Републике Србије.

Такође, изричитим одредбама о примени и других прописа, Закон на свеобухватан начин уређује питање отклањања последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника.

Законом је посебно дефинисан појам Холокауста у смислу Закона и истовремено посебно је нормирано да се изрази употребљени у овом закону (одузимање, враћање и сл.) имају тумачити искључиво као изражавање саосећања, солидарности и разумевања Републике Србије за страдање Јеврејског народа на својој територији током непријатељске окупације од 6. априла 1941. године до 9. маја 1945. године, одричући сваку одговорност Републике Србије за страховите патње и штету нанету жртвама Холокауста и другим жртвама нацизма на својој територији, у условима непријатељске окупације.

Одредбе којима се регулише поступак враћања имовине у природном облику у потпуности су ослоњене на одредбе важећег Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, уз сходну примену закона којим се уређује општи управни поступак. На овај начин би се одредбе Закона о враћању одузете имовине и обештећењу јединствено примењивале на све случајеве у погледу враћања имовине у природи, чиме се обезбеђује јединствена примена прописа о реституцији на све стицаоца права, те тиме и правна сигурност.

Законом је предвиђена финансијска подршка Републике Србије и то облик и укупан износ тако што је предвиђено да се ова подршка обезбеђује из буџета уплатом новчаних средстава на рачун Савеза Јеврејских општина Србије и то износа од 950.000 евра на нивоу календарске године, а на период од 25 година почев од 1.1.2017. године. Аналогно решењу из Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, поред осталог, предвиђено је да стицање имовине и остваривање прихода у виду финансијске подршке на основу овог закона не подлеже плаћању ни једне врсте пореза, административних и судских такси и накнада државним органима и организацијама.

Законом је уређен поступак за враћање имовине (странке у поступку, орган који води поступак, подносилац захтева, подношење и садржина захтева, рок за доношење решења, правна средства и извршење решења). Такође, таксативно су наведене активности на које се усмеравају приходи који се остваре применом Закона,

а прописано је и сачињавање програма управљања и извештаја о управљању приходима Савеза и јеврејске општине.

Предвиђено је вршење надзора и праћење управљања приходима који се остваре применом овог закона Одбора за надзор и предвиђен састав овог одбора и његов делокруг послова, а предвиђена је обавеза Савеза јеврејских општина да води сталну и ажурну јавности доступну евиденцију како бивших власника, тако и враћене имовине и прихода који су остварени применом овог закона што је један од важних механизма остварења циља закона.

На кога и како ће највероватније утицати решења у закону

Предложена решења ће имати вишеструки позитиван утицај.

Пре свега применом овог закона утицаће се на веће разумевање људских права јер је разумевање људских права од суштинског значаја за борбу против и спречавање свих облика расне, верске и етничке дискриминације, укључујући антисемитизам и анти-ромска осећања.

С тим у вези, приликом предлагања одредаба Закона имала се у виду Декларација из Терезина у којој је констатовано, између осталог, да су преживели Холокауста и остале жртве нацистичког прогона у поодмаклој животној доби, да имају посебне потребе у области здравствене заштите и да земље учеснице у потврђивању ове декларације подржавају као један од приоритета напоре да се у земљама у којима живе решавају потребе везане за социјално благостање за најугроженије старије жртве и да је од императивног значаја поштовати њихово лично достојанство и водити бригу о њиховим потребама у области социјалног благостања као питањем од највећег значаја. Истакнута је потреба да се за добробит будућих генерација сачува сећање и да се никада не заборави јединствена историја и наслеђе Холокауста током којег су уништене три четвртине европског јеврејства. Такође, да су преживели Холокауста и остале жртве нацистичког прогона, укључујући и оне који су страхоте Холокауста искусили као мала и беспомоћна деца, током свог прогона претрпели физичке и емоционалне трауме без преседана с обзиром да научне студије документују да таква искуства често узрокују озбиљне штетне последице по здравље, посебно у старијој животној доби. Констатовано је да би у неким државама имовина без наследника могла да се користи као основа за решавање материјалних потреба угрожених лица која су преживела Холокауст, као и за трајно образовање о Холокаусту, његовим узроцима и последицама потврђујући значај образовања о Холокаусту и осталим нацистичким злочинима као лекције од суштинског значаја за човечанство. Декларација снажно охрабрује све државе да подржавају или успоставе редовне годишње церемоније сећања или комеморације и да раде на очувању меморијалних места и других локација сећања на страдања, као и да државе могу да разматрају различита додатна средства за подршку образовању у људским правима, између осталог и имовину без наследника, где је то одговарајуће, уз уверење да међународно право у области људских права одражава битне поуке историје.

Треба ukazati да захтев за враћање одузете имовине на основу овог закона подноси јеврејска општина на чијем се подручју налази одузета непокретност.

Уз Јеврејску општину законска решења утицаће и на Савез Јеврејских општина Србије с обзиром да су они субјекти управљања приходима (члан 22.), а имајући у виду да се под појмом „приход” у смислу овог закона подразумевају средства Савеза остварена финансијском подршком Републике Србије из члана 9. овог Закона, као и сви приходи јеврејске општине остварени управљањем имовином на којој се утврди право својине јеврејске општине у складу са одредбама овог закона.

Финансијска подршка Савезу обезбеђује се из буџета Републике Србије у виду уплата новчаних средстава на рачун Савеза. Укупан износ средстава опредељује се на износ од 950.000 евра на нивоу календарске године, а на период од 25 година почев од 1.1.2017. године са прецизно законом утврђеном наменом за усмеравање средстава и одредбама везаним за надзор уз редовно обавештавање јавности о остваривању циљева овог Закона, као и омогућавањем јавности да се упозна са активностима које Савез, односно јеврејска општина предузима у складу са овим законом, као и прецизним одредбама о Програму управљања и Извештају о управљању.

Враћањем имовине у смислу овог закона отклања се свака неизвесност у погледу даље правне судбине одузете имовине, која се сада налази у власништву државе или физичких и других правних лица.

Како је наведено, несумњиво ће измене Закона имати позитивне ефекте јер ће се наставити процес идентификације, пописа и приватизације државне имовине, затим ће доприносити стварању потпуне правне сигурности као предуслова обезбеђивања директних дугорочних страних инвестиција, али и утврђивању неправилности у управљању и располагању државном имовином.

Измене закона утицаће на органе који спроводе поступак враћања одузете имовине у оквиру њихових надлежности у погледу потребе за организовањем обављања послова у спровођењу поступка враћања имовине у складу са Законом.

Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката

Реституција доприноси развоју приватног предузетништва, те настајању и развоју нових малих и средњих породичних предузећа имајући у виду одредбе Закона о усмеравању средстава остварених враћањем непокретности.

Применом закона наставиће се процес идентификације, пописа и приватизације државне имовине и доприносити стварању потпуне правне сигурности као предуслова обезбеђивања директних дугорочних страних инвестиција. Враћањем имовине у смислу овог закона отклања се свака неизвесност у погледу даље правне судбине одузете имовине.

Какве ће трошкове примена закона створити грађанима и привреди, нарочито малим и средњим предузећима

Примена Закона неће створити трошкове грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима.

Како је наведено, финансијска подршка у смислу Закона, обезбеђује се из буџета Републике Србије, а укупан износ средстава опредељује се на износ од 950.000 евра на нивоу календарске године, а на период од 25 година почев од 1.1.2017. године. Дакле, Република Србија, има обавезу да води рачуна о обезбеђењу средстава за ову намену у складу са Законом.

Значај реституције заједничке и појединачне непокретне имовине која је припадала жртвама Холокауста и другим жртвама нацистичког прогона, оправдава сваки напор да се исправе последице неправедне заплене имовине, која је спровођена кроз конфискацију, принудну продају имовине и продају под присилом, која је представљала део прогона тих недужних људи и група, од којих је већина умрла без наследника, дакле и издвајање из буџета Републике Србије.

У решавању овог сложеног питања, као уосталом и у вези са враћањем имовине и обештећењем који су предмет Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, било је нужно постићи уравнотежен приступ који узима у обзир како потребу отклањања последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих наследника власника чија имовина је после Другог светског рата прешла у државну, односно друштвену својину, тако и јавни интерес да и процес враћања имовине буде интегрисан у процес развоја националне економије, те објективне економске и финансијске могућности друштва.

Имајући у виду наведено, позитивне последице доношења закона, а пре свега отклањање последица одузимања имовине жртвама холокауста, а тиме и веће разумевање људских права што је од суштинског значаја за борбу против и спречавање свих облика расне, верске и етничке дискриминације, су такве да оправдавају наведене трошкове које ће он створити.

На решавање овог питања обавезују основни демократски принципи на којима се заснива Република Србија, међу којима посебно место има поштовање људских права и слобода утврђених националним и важећим међународним правним актима.

Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Имајући у виду значај питања која уређује овај закон, закључком Одбора за правни систем и државне органе 05 Број: 011-12518/2015 од 26. новембра 2015. године, на основу члана 41. став 1. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 - пречишћени текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14), на предлог Министарства правде утврђен је Програм јавне расправе о Нацрту закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокуста које немају живих законских наследника.

У складу са утврђеним Програмом јавне расправе, у периоду од 27. новембра до 18. децембра 2015. године, спроведена је јавна расправа у којој су учешће узели представници државних органа и организација, представници јеврејских општина, Савеза јеврејских општина, представници Светске јеврејске организације за реституцију, представници више амбасада и друга заинтересована лица, ради прибављања мишљења јавности кроз примедбе, предлоге и сугестије, како би се дошло до унапређења текста Нацрта закона.

Нацрт закона припремала је радна група у чијем саставу су били представници Министарства правде, Министарства финансија, Агенције за реституцију, Савеза јеврејских општина Србије, Светске јеврејске организације за реституцију, Правног факултета у Новом Саду и др.

Текст Нацрта закона постављен је и истовремено објављен позив за учешће у јавној расправи са програмом на сајту Министарства правде www.mpravde.gov.rs и на порталу е-управе. Грађани и стручна јавност позвани су да се упознају са радним текстом Закона и истовремено су сви заинтересовани позвани да у року у којем се спроводи јавна расправа своје коментаре пошаљу путем обрасца за коментаре на дату е-пошту.

У току јавне расправе организована је презентација Нацрта закона и Округли сто у Београду 14. децембра 2015. године.

Након завршене јавне расправе, 18. децембра 2015. године, радна група је размотрила све предлоге и сугестије у циљу побољшања и унапређења предвиђених решења из Нацрта закона.

У складу са резултатима јавне расправе, измењен је члан 6. Закона, тако да су, уместо детаљног нормирања, одредбе којима се регулише поступак враћања имовине у натуралном облику, у потпуности ослоњене на одредбе важећег Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, уз сходну примену закона којим се уређује општи управни поступак јер су прихваћени разлози истакнути у јавној расправи да је потпуно нецелисходно да иста материја буде регулисана са два различита прописа потпуно идентичне садржине, што би свакако отежало и примену у поступку пред Агенцијом. Прихватањем ове сугестије би се одредбе Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, јединствено примењивале на све случајеве у погледу враћања имовине у природи, чиме се обезбеђује јединствена примена прописа о реституцији на све стицаоца права, те тиме и правна сигурност.

Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава

У циљу ефикасне примене Закона, предузимаће се уобичајене организационо- техничке мере и активности које имају за циљ пуну примену законских решења и система контроле примене (припрема органа за спровођење поступка, именовање чланова Одбора).

У погледу институционалних мера, треба указати да су Законом предвиђени Агенција за реституцију као првостепени орган и Министарство финансија као

другостепени орган у поступку враћања имовине, који иначе решавају у поступку реституције.

У погледу нерегулаторних мера спровешће се уобичајене информационе активности како би сви били благовремено упознати са законским решењима. Вршиће се едукација запослених у органима за спровођење закона у циљу правилне примене одредаба закона.

Предузимаће се мере и активности за праћење остваривања циљева преко података који се редовно објављују о обиму враћене имовине.

Законом није предвиђена израда подзаконских аката.